

Morgenen etter ble ekteparet vekket tidlig av Siri.

«Er det ikke nyttår i dag heller?»

«Nei, det er krig,» sa faren.

*

DEN SAMME BEGIVENHETSRIKE dagen ble en myte født klokken 19.32. En høy lyshåret og blåøyd mann, ukorrekt kledd og med utstående øyne, bløffet seg sammen med tre drabanter inn i rikskringkastingen og grep en mikrofon for å opplyse nesten tre millioner nordmenn om at Nygaardsvold-regjeringen var gått av og at det nasjonale styre hadde overtatt med Vidkun Quisling i spissen.

Slik kom Vidkun Quisling inn i historien som en av dr. Goebbels' største propagandatriumfer. Han personifiserte myten om Femtekolonnen, og hjalp uten å vite det selv med å utbre det smarte og underforståtte ryktet at tyskerne på forhånd hadde rekruttert en stor hær av hemmelige agenter, «patriotiske forrædere», i alle land de overtok.

Sannheten var mer prosaisk. Quisling var en drømmer med innslag av Peer Gynt. Han hadde vært forsvarsminister og hadde grunnlagt Nasjonal Samling, ett parti som aldri hadde oppnådd mer enn 30 000 stemmer ved noe stortingsvalg. Likevel betraktet han seg som en politisk Messias, og trodde som så mange andre at bolsjevismen var den «usigelig farlige fienden» som bare Tyskland kunne stanse.

I desember 1939 hadde Quisling hatt to møter med Hitler i Berlin. De var satt i scene av admiral Raeder, som undersøkte mulighetene for et norsk kupp innenfra. «Hvordan var sjansene?» ville Hitler vite. Quisling mente de ikke var store. Han hadde snaut 80 000 tilhengere i hele Norge.

Tross den senere myten er det lite som taler for at Quisling planla noe kupp. Selv om en Nasjonal Samling-kongress ble holdt i Oslo bare noen dager før, hadde Quisling oppløst møtet den siste dagen. Tyskernes brå ankomst hadde overrasket ham like meget som noen annen, og general von Falkenhorst hadde ikke fått noen beskjed om å samarbeide med ham. Det var ikke forræderi, men den avreiste regjeringens totale passivitet som gjorde at han kunne overta. Quisling så tomrommet og skyndte seg å fylle det.

Resultatet ble en serie misforståelser så ubehagelige som

noen i norsk klage bittert, «Få av dem vis radiokunngjøring regjering, men hadde aldri trutt

Den 11. april form av en tele støtte ham, ras fremdeles prøv med ham. Da (så sekretæren, I

Nå, som så situasjonen end innvendinger on den konstitusjo måtte støtte Qu som en de fac som utsending f til hovedstaden. ordning i likhet Christian fortsat

Da kongen, Ribbentrop nok Tyskland ville okkupasjonsmak tale. Den 15. apr seg selv til statsr var ikke til å kon hadde meldt seg, 24. april ble Jo Reichskommissar

Fire måneder s Quisling i politik Terboven og Fal underlagt Terbov Som leder av N innflydelse på de regjeringen. Likev å få skylden for h Uten selv å vit

Kopi av

Ricard Collier: "Verden i flammer"
Oslo 1980 (Original: "1940 - THE World in Flames")